

Cum să calculați indemnizațiile de asigurări sociale?

Av. Ariana Pantea, Jinga & Asociații

În sistemul public prestațiile de asigurări sociale, printre care și indemnizațiile de asigurări sociale, reprezintă venit de înlocuire pentru pierderea totală sau parțială a veniturilor profesionale, urmare a bătrâneții, invalidității, accidentelor, bolii, maternității sau decesului, denumite riscuri asigurate.

În general, indemnizațiile de asigurări sociale sunt venituri cu quantum determinabil, influențat de o serie de variabile. Elementele care de obicei creează dificultăți în calcularea indemnizației de asigurări sociale sunt generate de operațiunea de stabilire a stagiului de cotizare, respectiv, a bazei de calcul.

Spre exemplu, în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, se poate determina quantumul indemnizațiilor din sistemul asigurărilor de sănătate.

Stagiul de cotizare în cazul acestor indemnizații se determină ca sumă a zilelor lucrătoare din ultimele 6 luni anterioare concediului pentru risc asigurat produs, pentru care s-a achitat contribuția pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate (CCIASS) de angajator. Intră în calcul și perioadele asimilate stagiului de cotizare CCIASS, de exemplu perioada cât asiguratul a beneficiat de concediu pentru creșterea copilului cu vârsta de până la 2 sau 3 ani.

Baza de calcul a indemnizației de asigurări sociale de sănătate reprezintă suma veniturilor realizate de către asigurat în ultimele 6 luni (fără depășirea plafonului legal de 12 salarii minime brute pe țară garantate în plată). Ca element de noutate, conform O.U.G 118/2008, privind modificarea și completarea unor acte normative, pentru perioada asimilată concediului de creștere a copilului se va lua în calcul venitul obținut de persoana în cauză, recent majorat până la un plafon maxim de 4000 lei/lună și nu salariul minim brut pe țară.

În fine, procentul aplicabil bazei de calcul se regăsește întotdeauna în textul legii. Cu titlu de exemplu, compensația în perioada concediului de risc maternal este de 75% din baza de calcul.

Cuquantumul total brut al indemnizației se obține prin înmulțirea procentului legal cu media zilnică a bazei de calcul (ca raport dintre baza de calcul la stagiul de cotizare) și cu numărul de zile lucrătoare din perioada concediului pentru risc asigurat produs.

În sistemul asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale reglementat de Legea nr. 346/2006, cuantumul brut lunar al indemnizației pentru reducerea timpului de muncă sau trecerea temporară în altă muncă este egal cu diferența dintre baza de calcul (determinată conform celor de mai sus) și venitul salarial brut, redus ca urmare a modificărilor intervenite prin producerea riscului asigurat.

În considerarea prevederilor Legii nr. 76/2002, privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării de muncă, indemnizația de șomaj poate avea fie un cuantum fix (75% din salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată) fie un cuantum variabil pentru persoanele cu stagiul de cotizare de cel puțin 3 ani. De exemplu, o persoană cu stagiul de cotizare de 4 ani, beneficiază de 75% din salariul de bază minim brut pe țară plus 3% din media salariului brut de bază lunar al asiguratului pe ultimele 12 luni.

Care sunt avantajele încadrării în muncă a unor categorii de persoane?

Un instrument important al politicii de protecție socială îl reprezintă sistemul securității sociale. Prin intermediul unor instituții și activități, se asigură programe de ajutor pentru angajatorii care încadrează persoane apte să presteze muncă dar excluse de pe piața muncii și defavorizate social și uman (șomeri, handicapați, vârstnici, elevi și studenți etc.).

Stimularea angajatorilor pentru încadrarea în muncă a anumitor categorii de persoane se poate realiza prin acordarea unor facilități, sub formă de:

- i. stimulente financiare lunare și/sau stimulente anuale reprezentând suma aferentă contribuțiilor sociale datorate de angajator la bugetele de stat. De exemplu, conform Legii nr. 72/2007 privind stimularea încadrării în munca a elevilor și studenților, angajatorul care încadrează în muncă elevi și studenți pe perioada vacanțelor beneficiază de un stimulent financiar lunar egal cu jumătate din indicatorul social de referință;
- ii. scutiri de taxe și impozite și/sau scutiri la plata contribuției datorate la bugetul asigurărilor pentru șomaj. Luăm exemplul, scutirii la plata impozitului pe profit, cu condiția ca minimum 75% din fondul obținut prin scutire să fie reinvestit pentru restructurare și/sau amenajarea locurilor de muncă de către angajatorul protejat care a încadrat persoane cu handicap în condițiile Legii nr. 448 /6 decembrie 2006, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap;
- iii. deduceri ale cheltuielilor efectuate pentru încadrarea anumitor categorii protejate de persoane, la calcularea profitului impozabil. Un exemplu în acest sens, deducerea cheltuielilor cu transportul persoanelor cu handicap de la domiciliu la locul de muncă, potrivit Legii nr. 448 /6 decembrie 2006.

- iv. decontări sau cofinanțări - din bugetul asigurărilor pentru șomaj - ale cheltuielilor specifice de pregătire, formare și orientare profesională sau de încadrare a șomerilor, în baza Legii nr. 76/2006 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă.

Un alt mijloc specific de stimulare îl reprezintă subvenționarea locurilor de muncă nou create, în temeiul Legii nr. 76/2006, ce vizează nu numai combaterea șomajului de lungă durată dar și dezvoltarea comunităților locale. Sprijinul acordat de la bugetul asigurărilor pentru șomaj este menit să acopere total sau parțial cheltuielile cu forța de muncă urmare a ocupării temporare în lucrări de dezvoltare locală, ce conferă șansa șomerilor și persoanelor cu handicap de a reintra pe piața muncii chiar dacă numai pentru o perioadă determinată.

În fine, acordarea de credite în condiții avantajoase, stabilite de Legea nr. 76/2006, este menită să conducă la dezvoltarea spiritului antreprenorial, la dezvoltarea IMM-urilor și, implicit, la crearea de noi locuri de muncă durabile, cu influențe pozitive asupra dezvoltării socio-economice locale și reducerii discrepanțelor regionale.